

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 252

din 11 octombrie 2024

Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 250 din 04 octombrie 2024

În temeiul art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – CSMA), art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA), în cadrul ședinței publice din 04 octombrie 2024, a dispus inițierea unui control privind respectarea de către serviciile media audiovizuale de televiziune, care au declarat că vor reflecta alegerile, a pct. 96 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023 (în continuare – *Regulamentul CEC*), care prevede că *în perioada electorală furnizorii de servicii media care reflectă alegerile au obligația de a raporta în termen de trei zile de la difuzare orice reflectare electorală în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral și de a furniza înregistrările acelor programe către CA*. Totodată, s-a stabilit că monitorizarea va cuprinde perioada 30 septembrie-6 octombrie 2024 și se va referi doar la orele de maximă audiență de seară: de la 17:00 până la 24:00, iar serviciul media audiovizual „Axial TV” se va monitoriza până în ziua renunțării la reflectarea alegerilor.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din CSMA, ale art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, CA a efectuat controlul furnizorilor de servicii de televiziune ale căror declarații privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 au fost aprobate prin deciziile CA nr. 213 din 16.08.2024 și nr. 217 din 20.08.2024, modificate ulterior prin deciziile nr. 226 din 30.08.2024, nr. 229 din 03.09.2024, nr. 233 din 20.09.2024 și nr. 248 din 04.10.2024, după cum urmează: „Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova” (Moldova 1); Compania Publică „Găgăuziia Radio Televizionu” (TV-Găgăuzia); ÎCS „Pro Digital” SRL (PRO TV Chișinău); „Canal Regional” SRL (Canal Regional); „BIZIM AIDINIC” SRL (ATV); PP „Exclusiv Media” SRL (Exclusiv TV); ÎCS „Reforma ART” SRL (Jurnal TV); „Cotidian” SA (TVC 21); AO „Media Alternativa” SRL (TV8); „Societatea Română de Televiziune” (TVR Moldova); „A. Video Content” SRL (Cinema 1); „SELECTCANAL-TV” SRL (N4); „MAR-SOR TV” SRL (SOR-TV); SC „SATELROM-TV” SRL (Drochia TV); „PRO MEDIA” SRL (Media TV); „HONESTAS” SRL (Axial TV); Cooperativa „Molodosti” (TV Elita); „Studio-L” SRL (Studio L); BRIGHT COMMUNICATIONS” SRL (R Live TV), la capitolul respectării pct. 96 din Regulamentul CEC.

Perioada supusă controlului: 30 septembrie-06 octombrie 2024, orele de maximă audiență de seară de la 17:00 până la 24:00.

Rezultatele controlului au atestat următoarele:

„PRO TV Chișinău”

„PRO TV Chișinău”, a cărei declarație privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 a fost aprobată prin Decizia CA nr. 213 din 16.08.2024, a avut reflectări electorale în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral (potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024), după cum urmează:

- La data de 03.10.2024, în cadrul programului audiovizual „În Profunzime”, ora 21:00, s-au abordat subiecte despre alegerile din Republica Moldova în actualul context regional, încercări din partea Rusiei de a influența votul cetățenilor din Republica Moldova etc. *„Moldova este în plină campanie electorală, pe 20 octombrie avem alegeri prezidențiale și un referendum în care cetățenii trebuie să spună „DA” sau „NU” integrării europene. Acestea se desfășoară într-un context regional diferit de precedentele alegeri, avem un război la frontieră, avem încercări foarte serioase din partea Rusiei de a influența votul cetățenilor din RM. Chiar astăzi am avut niște informații de la poliție în care 130 mii de oameni au primit bani de la, potrivit poliției, de la o gruparea criminală Șor pentru a vota cumva la alegeri...”* (21:00:45). Ulterior a fost abordat inclusiv subiectul despre cumpărarea voturilor. Pentru perioada de referință, CA nu a recepționat notificări de la fondatorul serviciului de televiziune „PRO TV Chișinău” referitoare la reflectarea electorală în afara programelor cu caracter electoral, conform pct. 96 din Regulamentul CEC.

În contextul celor menționate, în raport cu activitatea furnizorului de servicii media ÎCS „Pro Digital” SRL, fondator al serviciului de televiziune „PRO TV Chișinău”, sunt relevante prevederile pct. 96 din Regulamentul CEC.

„Canal Regional”

„Canal Regional”, a cărei declarație privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 a fost aprobată prin Decizia CA nr. 213 din 16.08.2024, a avut reflectări electorale în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral (potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024), după cum urmează:

- La data de 01.10.2024, în cadrul programului audiovizual „Festivalul Național al Prunei”, ediția a VI-a, de la ora 19:17, s-a vorbit despre agricultorii de prune din Republica Moldova, fiind prezente și îndemnuri la adresa cetățenilor de a vota pe 20 octombrie 2024 parcursul european al Republicii Moldova din partea participanților prezenți la eveniment atât din țară, cât și de peste hotare: *„Odată cu aderarea la UE pentru agricultorii din RM se deschid noi oportunități[...]Vă îndemn pe fiecare din dvs ca pe 20 octombrie să ieșim la vot și să facem din RM un stat european.”* (19:29:22); *„Să aducem și Europa aici la noi acasă în Nisporeni, iar în 20 octombrie vă îndemn pe toți să faceți ceea ce trebuie pentru orașul dvs, pentru țara dvs., să votăm parcursul european al RM.”* (19:33:15); *„Pe 20 octombrie, și luați prezența mea ca un ambasador pro aderarea la UE, este o alegere pe care dvs trebuie să o faceți conștienți, între istorie și viitor, între mai puțin bine și evident mult mai bine[...]pe 20 octombrie prin votul „DA” la referendum puteți să-i faceți pe cei care reprezintă diaspora să fie mai aproape Nisporeni, Chișinău și de celelalte comunități.”* (19:35:24) *„Pe data de 20 octombrie ieșim la referendum, votăm pentru viitorul nostru, pentru viitorul satelor noastre, pentru viitorul copiilor noștri și inclusiv a agricultorilor din RM. Noi trebuie să facem parte din marea familie a popoarelor libere, muncitoare, pașnice care există pe glob și această familie este familia popoarelor UE.”* (19:41:49).

- La data de 05.10.2024, în cadrul unui panel de discuții „Împlinirea a 10 ani de la semnarea acordului privind constituirea Uniunii Euroasiatice” de la ora 22:01:32, a fost abordat subiectul integrarea în Uniunea Europeană sau în Uniunea Economică Euroasiatică. Pentru un sondaj realizat de CBS-AXA la comanda WatchDog.md, respondenții au răspuns la întrebarea: *„Cum ați vota, integrarea în UE sau în UEE? (22:53:56); „Pentru Republica Moldova, de fapt, UEE nici nu este o opțiune viabilă din punct de vedere geopolitic[...]Republica Moldova, deja este atât de adânc integrată în UE, încât este imposibil cumva să îți imaginezi că această direcție ar putea fi inversată[...]La UEE sunt bineveniți toți, dar puțini vor acolo, în UE toți vor acolo, dar nu toți sunt bineveniți.”* (23:42:01); *„Avem blocul comuniștilor și socialiștilor care în documentele statutare au clauza relații echilibrate, deci nici în colo, nici încoace. Acest lucru este foarte important, pentru că blocul comuniștilor și socialiștilor este fostul partid al comuniștilor din RM, care obținând mandat de la cetățeni pentru integrarea în UEE în 2001, peste un an și jumătate președintele Voronin a semnat decretul integrarea în UE.”* (23:53:11).

Pentru perioada de referință, CA nu a recepționat notificări de la fondatorul serviciului de televiziune „Canal Regional” referitoare la reflectarea electorală în afara programelor cu caracter electoral, conform pct. 96 din Regulamentul CEC.

În contextul celor menționate, în raport cu activitatea furnizorului de servicii media „Canal Regional” SRL, fondator al serviciului de televiziune „Canal Regional”, sunt relevante prevederile pct. 96 din Regulamentul CEC.

„Jurnal TV”

„Jurnal TV”, a cărei declarație privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 a fost aprobată prin Decizia CA nr. 213 din 16.08.2024, a avut reflectări electorale în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral (potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024), după cum urmează:

- La data de 30.09.2024, în cadrul programului audiovizual „Ora expertizei” de la ora 20:00, s-au abordat aspecte legate de alegerile prezidențiale și de referendumul republican constituțional, fapt atestat în următorul citat: *„Sunt luate atitudini de partide politice, pro-europene, vă zic ieri la lansare Blocul „Împreună”, ferm a dat o ripostă tuturor ingerințelor Federației Ruse în treburile interne a Republicii Moldova și mai ales în campania electorală.”* (20:59:16)

- La data de 01.10.2024, în cadrul programului „Peste picior” de la ora 17:30, au fost reflectați concurenții electorali A. Stoianoglo și R. Usatii: *„Alexandr Stoianoglo, candidatul socialiștilor, are cetățenia statului român...”* (17:43:35) *Eu vă amintesc că una dintre acestea trei persoane care acum a vorbit cel mai mult, Renato Usatii...el e candidat la alegeri prezidențiale, omul acesta vrea să fie șef de stat.”* (18:21:00)

- La data de 01.10.2024, programul „Триггер” de la ora 20:00 a fost dedicat reflectării concurenților electorali: *„Лозунг избирательной кампании Ренато Усатого: „Только за Молдову”.”* (20:01:38) *„Бывший премьер-министр Ион Кику, кандидат в президенты от партии, выбрал для своей кампании лозунг: „Вместе за страну”.”* (20:01:50)

- La data de 02.10.2024, în cadrul emisiunii „Postscriptum” de la ora 19:40, s-a abordat problema compromiterii alegerilor prezidențiale de către Federația Rusă: *„Dacă Putin nu a reușit să preia prin forță controlul asupra Republicii Moldova, atunci face tot posibilul ca să-și realizeze acest obiectiv prin intermediul alegerilor ce se vor desfășura în doar 18 zile...Chiar și așa, oricum se investesc sume colosale în această perioadă în tot felul de candidați trădători la prezidențiale și-n mașinăria de compromitere a referendumului.”* (19:43:38)

- La data de 03.10.2024, în cadrul emisiunii „Peste picior” de la ora 17:30, au fost reflectați mai mulți concurenți electorali: *„Tudor Ulianoschi, fost ministru de externe, acum el candidează la președinție și a făcut o lansare în care s-a cântat la final un cântec (17:57:20)... Tu o știi pe Vica Furtună are și ea un cântec (18:06:46)... Furtună, Șor, ei pierd simpatizanții din artiști și nu are cine să le cânte.”* (18:08:07)

- La data de 03.10.2024, în cadrul emisiunii „Postscriptum” de la ora 19:42, s-a abordat subiectul compromiterii referendumului și alegerilor prezidențiale de către Federația Rusă: *„Care este scopul acestor bani? Crearea și dezvoltarea rețelei care să perturbe desfășurarea liberă și corectă a scrutinelor din 20 octombrie și influențarea cât mai puternică a rezultatelor finale ale alegerilor.”* (19:43:33)

- La data de 03.10.2024, în cadrul emisiunii „Cabinetul din umbră” de la ora 20:00, s-au pus în discuție diverse aspecte privind reziliența Republicii Moldova, iar tangențial s-a făcut referire la presupusa corupere a alegătorilor de către Federația Rusă: *„Poliția a anunțat că deține date despre implicarea a 130 de mii de persoane din Republica Moldova în schema de finanțare și corupere electorală prin transferuri de bani din Federația Rusă...Cum vă explicați acest efort disperat al Rusiei de a se implica în această campanie electorală din Republica Moldova?”* (20:22:02)

- La data de 04.10.2024, în cadrul emisiunii „Маленькая страна” de la ora 17:35, a fost reflectat concurentul electoral A. Stoianoglo: *„А. Стояногло заявляет что он последовательный*

сторонник евроинтеграции. Почему сторонник евроинтеграции, Александр Стояногло, выбирает выдвигаться в президенты от пророссийской партии.” (17:39:00)

- La data de 04.10.2024, în cadrul emisiunii „De facto” de la ora 19:41, s-a abordat interferența Federației Ruse, prin intermediul lui Ilan Șor, pentru compromiterea referendumului republican: *„Схема включает переводы денег через АНО Евразия и Промсвязьбанк подконтрольный Министерству Обороны РФ для поддержки избирательной кампании против референдума.” (19:42:04)*

- La data de 04.10.2024, în cadrul programului „Cap la Cap” de la ora 21:00, s-au pus în discuție diverse aspecte ale alegerilor prezidențiale, inclusiv coruperea alegătorilor de către gruparea lui Ilan Șor: *„Scopul este ca acești oameni, aceste suflete moarte le zicem noi, cumpărate din banii lui Șor și a lui Putin să voteze un anumit candidat la prezidențiale, candidat al căror nume le va fi spus sâmbătă înaintea de alegeri și în același timp de a vota „Nu,, la referendum.” (21:01:44)*

- La data de 05.10.2024, în cadrul programului „Stream cu Cătălin Lungu” de la ora 22:00, a fost reflectat concurentul electoral R. Usatîi, în cadrul evenimentului de lansare în campanie, la care concurentul electoral a ținut un discurs în fața electoratului: *„Astăzi, Republica Moldova are nevoie de un conducător care-și asumă responsabilitatea pentru fiecare decizie.” (22:18:08)*

- La data de 06.10.2024, în cadrul programului „Ora de ras” de la ora 21:00, au fost reflectate campaniile electorale ale mai multor concurenți electorali: *„Totuși, urmărind pagina de Facebook al Maiei Sandu în perioada când aceasta avea întâlniri electorale în Italia, zău că m-a apucat jalea...” (21:07:41) „Candidatul Chicu s-a lansat pe orbită de la Curtea Constituțională... nu-i prea plac nunțile tovarășului Chicu.” (21:09:45) „Mult mai vesel a fost la lansarea lui Tudor Ulianovschi...ca la o nuntă a fost, s-a aplaudat, s-a cântat.” (21:10:40)*

- La data de 06.10.2024, în cadrul programului „Stream cu Cătălin Lungu” de la ora 22:35, au fost reflectați concurenți electorali la funcția de președinte al Republicii Moldova: *„Ion Chicu preferatul meu...de fapt eu am doi preferați, Chicu și Usatîi, preferații din punct de vedere în calitate de candidat la modul real. Victoria Furtună și Natalia Morari e mai mult așa în „meme”. Dar domnii sunt „meme-candidați”, dacă înțelegi ce doresc să spun.” (22:43:18)*

Pentru perioada de referință, CA nu a recepționat notificări de la fondatorul serviciului de televiziune „Jurnal TV” referitoare la reflectarea electorală în afara programelor cu caracter electoral, conform pct. 96 din Regulamentul CEC.

În contextul celor menționate, în raport cu activitatea furnizorului de servicii media ÎCS „REFORMA ART” SRL, fondator al serviciului de televiziune „Jurnal TV”, sunt relevante prevederile pct. 96 din Regulamentul CEC.

„TV8”

„TV8”, a cărui declarație privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 a fost aprobată prin Decizia CA nr. 213 din 16.08.2024, a avut reflectări electorale în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral (potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024), după cum urmează:

- La data de 02.10.2024, în cadrul programului audiovizual „Европейский Союз – пространство мира” de la ora 18:44, s-a vorbit despre beneficiile integrării în UE: *„Молдова должна активизировать усилия по евроинтеграции”, „Молдова нуждается в интеграции в ЕС прежде всего развивать свою экономику” (18:44:26).*

- La data de 03.10.2024, în cadrul programului audiovizual „Европейский Союз – пространство мира” de la ora 18:56, s-a menționat despre beneficiile integrării în UE: *„Продолжим рассказ о ценности ЕС и преимуществах евроинтеграций”, „Сегодня я хочу развеять миф о том что в ЕС ущемляются права национальных меньшинств” etc. (18:56:32).*

De menționat că, la data de 04.10.2024, CA a recepționat scrisoarea f/nr. din aceeași dată din partea AO „Media Alternativă”, prin care a comunicat despre reflectarea subiectelor cu caracter electoral în cadrul programului audiovizual „Европейский Союз – пространство мира” din data de 02.10.2024,

ora 18:44, însă pentru ediția programului audiovizual menționat din data de 03.10.2024, ora 18:56, nu a notificat CA despre reflectarea subiectelor cu caracter electoral, în temeiul pct. 96 din Regulamentul CEC.

În contextul celor menționate, în raport cu activitatea furnizorului de servicii media AO „Media Alternativă”, fondatorul serviciului de televiziune „TV8”, sunt relevante prevederile pct. 96 din Regulamentul CEC.

„TVR Moldova”

„TVR Moldova”, a cărei declarație privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 a fost aprobată prin Decizia CA nr. 213 din 16.08.2024, a avut reflectări electorale în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral (potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024), după cum urmează:

- La data de 30.09.2024, în cadrul programului „Punctul pe azi” de la ora 19:00, s-au abordat aspecte legate de alegerile prezidențiale și a referendumului republican constituțional, fapt atestat în următoarele citate: *„Provocările de dinaintea alegerilor prezidențiale și a referendumului pentru integrarea europeană se înmulțesc pe fonul apropierii datei scrutinelor din 20 octombrie.”* (19:00:38) *„Părerea mea este că mai avem 3 săptămâni până la alegeri și avem o perioadă de după alegeri care cred că este una critică și este foarte important că autoritățile să fie vigilente.”* (19:11:46)

- La data de 01.10.2024, în cadrul programului „Punctul pe azi” de la ora 19:00, temele de discuție s-au axat pe investigațiile referitoare la finanțarea ilegală a partidelor politice, spălare de bani și falsificarea rapoartelor ca urmare a 50 de percheziții și 50 de rețineri desfășurate la Comrat: *„Republica Moldova se află în fața unor alegeri extrem de importante ce vizează alegerea președintelui și un referendum pentru integrare europeană. Cetățenii sunt chemați să-și hotărască viitorul în timp ce actori maligni externi precum Federația Rusă dar și proximitățile lor interne încearcă să zădărnicească drumul european al Republicii Moldova.”* (19:00:40) *„Acest referendum constituțional are misiunea să schimbe în mod calitativ situația și parcursul Republicii Moldova în întărirea ideii de independență și suveranitate printr-un deziderat care va fi consfințit în constituție.”* (19:04:20) *„Indiferent câte secții de votare s-au deschis în Rusia nu au fost mai mult de 6 000-7 000 de votanți și deci acestea sunt cheltuieli suplimentare și este un număr insignifiant de voturi care vin de acolo. Fiindcă în occident oamenii au făcut și câte 300 km ca să voteze. Cine vrea să voteze, votează.”* (19:50:15)

- La data de 03.10.2024, în cadrul programului „Punctul pe azi” de la ora 19:00, discuțiile s-au axat pe tematica provocărilor externe înainte de referendum: *„Zeci de mii de activiști afiliați fugarului penal Ilan Șor ar fi implicați într-o amplă schemă de racolare și corupere a alegătorilor pentru scrutinul prezidențial din 20 octombrie și referendumului din această zi.”* (19:01:00) *„Este un atac fără precedent la adresa democrației Republicii Moldova tot ce face gruparea criminală Șor. Au încercat astfel de schemă și în alegerile locale. Nu prea le-a reușit. Acum încearcă la o scară mult mai largă, la alegerile prezidențiale și la referendumul care va avea loc pe 20 octombrie.”* (19:05:29) *„Noi astăzi vorbim despre un element important precum imixtiunea în procesele electorale ale Republicii Moldova.”* (19:08:37)

- La data de 04.10.2024, programul audiovizual „Punctul pe azi” de la ora 19:00 este axat pe subiecte ce vizează politica externă a Republicii Moldova, ruperea de spațiul estic și continuarea proceselor de integrare europeană: *„Acest referendum, aceste alegeri sunt cruciale pentru Republica Moldova?”* (19:09:43) *„Este important ca cetățenii noștri să iasă să-și exprime opțiunea lor, evident la alegerile prezidențiale, dar și în cadrul acestui referendum, să facă o decizie asumată, conștientă.”* (19:12:31) Pentru perioada de referință, CA nu a recepționat notificări de la fondatorul serviciului de televiziune „TVR Moldova” referitoare la reflectarea electorală în afara programelor cu caracter electoral, conform pct. 96 din Regulamentul CEC.

În contextul celor menționate, în raport cu activitatea furnizorului de servicii media „Societatea Română de Televiziune”, fondator al serviciului de televiziune „TVR Moldova”, sunt relevante prevederile pct. 96 din Regulamentul CEC.

„SOR-TV”

„SOR-TV”, a cărui declarație privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 a fost aprobată prin Decizia CA nr. 213 din 16.08.2024, a avut reflectări electorale în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral (potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024), după cum urmează:

- La data de 04.10.2024, în cadrul conferinței de presă susținute de Inspectoratul General al Poliției și Procuratura Anticorupție, de la ora 19:21, s-au abordat subiecte legate de coruperea alegătorilor în contextul scrutinului prezidențial și al referendumului republican: *„Vrem să informăm cetățenii să înțeleagă ce riscă pentru a fi implicați în așa scheme de corupere electorală.”* (19:22:25) *„Țin să menționez că Republica Moldova, în anul curent, în contextul scrutinului electoral care urmează să se desfășoare la data de 20 octombrie în vederea alegerii președintelui Republicii Moldova și referendumului republican, privind aderarea Republicii Moldova la UE...”*(19:23:02)

Pentru perioada de referință, CA nu a recepționat notificări de la fondatorul serviciului de televiziune „SOR-TV” referitoare la reflectarea electorală în afara programelor cu caracter electoral, conform pct. 96 din Regulamentul CEC.

În contextul celor menționate, în raport cu activitatea furnizorului de servicii media „MAR-SOR TV” SRL, fondator al serviciului de televiziune „SOR-TV”, sunt relevante prevederile pct. 96 din Regulamentul CEC.

„Media TV”

„Media TV”, a cărui declarație privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 a fost aprobată prin Decizia CA nr. 213 din 16.08.2024, a avut reflectări electorale în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral (potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024) în cadrul programului audiovizual „ABC Electoral”, acesta fiind un program incluziv, în cadrul căruia subiectele de știri difuzate de „Media TV” sunt interpretate în limbaj mimico-gestual. Programul a fost difuzat zilnic în perioada efectuării controlului.

La data de 26.09.2024, CA a recepționat notificarea „PRO MEDIA” SRL despre reflectarea electorală în programul audiovizual „ABC Electoral”, difuzat în perioada 26.09-18.10.2024.

Prin urmare, se constată că furnizorul de servicii media „PRO MEDIA” SRL, fondator al serviciului de televiziune „Media TV”, nu a admis derogări de la pct. 96 din Regulamentul CEC.

„TV Elita”

„TV Elita”, a cărui declarație privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 a fost aprobată prin Decizia CA nr. 213 din 16.08.2024, a avut reflectări electorale în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral (potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024), după cum urmează:

- La data de 05.10.2024, în cadrul programului audiovizual „Săptămâna de Gardă” de la ora 21:38, au fost difuzate mai multe știri, printre care au fost identificate 4 subiecte cu reflectare electorală: *„Mai multe persoane afiliate grupului criminal „ȘOR” au fost instruite să racoleze oameni pentru a vota opțiunea „NU” la referendum privind aderarea RM la UE.”* (21:38:46) *„În RM se atestă un*

fenomen amplu de finanțare ilegală a unor partide și de corupere a alegătorilor în ajunul alegerilor prezidențiale și a referendumului privind aderarea la UE, susțin reprezentanții organelor de drept.” (21:39:12) „Alexandr Stoianoglo, candidatul PSRM la alegerile prezidențiale, este și cetățean al României.” (21:44:45) „Președintele CUB, I. Munteanu, rămâne în afara cursei prezidențiale.” (21:46:10) „Foi volante în care sunt prezentate așa-zisele „beneficii” ale aderării RM la Uniunea Economică Euroasiatică și așa-numitele dezavantaje ale aderării la UE au împânzit capitala precum și unele localități rurale.” (21:49:45)

Pentru perioada de referință, CA nu a recepționat notificări de la fondatorul serviciului de televiziune „TV Elita” referitoare la reflectarea electorală în afara programelor cu caracter electoral, conform pct. 96 din Regulamentul CEC.

În contextul celor menționate, în raport cu activitatea furnizorului de servicii media Cooperativa „Molodosti”, fondator al serviciului de televiziune „TV Elita”, sunt relevante prevederile pct. 96 din Regulamentul CEC.

„R Live TV”

„R Live TV”, a cărei declarație privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 a fost aprobată prin Decizia CA nr. 217 din 20.08.2024, a avut reflectări electorale în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral (potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024), după cum urmează:

- La data de 04.10.2024, ora 17:25, „Conferința de presă a europarlamentarului Siegfried Mureșan și deputata Doina Gherman.”

- La data de 05.10.2024, ora 22:40:30, „Interviu cu Nicolae Osmochescu.”

Conținutul ambelor programe audiovizuale relevă faptul că în cadrul acestora a fost abordată tema referendumului republican din 20 octombrie 2024.

La data de 08.10.2024, CA a recepționat notificarea despre reflectarea alegerilor în programele audiovizuale „Conferința de presă a europarlamentarului Siegfried Mureșan și deputata Doina Gherman” din 04.10.2024, ora 17:25, și „Interviu cu Nicolae Osmochescu” din 05.10.2024, ora 22:40:30.

În privința serviciilor de televiziune „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „ATV”, „Exclusiv TV”, „TVC 21”, „Cinema 1”, „N4”, „Drochia TV”, „Axial TV” și „Studio-L” s-a constatat că acestea nu au avut reflectări electorale în afara programelor cu caracter electoral, incluse în declarația privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024. Serviciul de televiziune „Axial TV” a fost monitorizat până la data de 04.10.2024, dată la care CA a luat act de notificarea furnizorului de servicii media „HONESTAS” SRL despre renunțarea la reflectarea alegerilor.

În rezultatul controlului efectuat, s-a constatat că furnizorii de servicii media ÎCS „Pro Digital” SRL (PRO TV Chișinău), „Canal Regional” SRL (Canal Regional), ÎCS „Reforma ART” SRL (Jurnal TV), AO „Media Alternativa” SRL (TV8), „Societatea Română de Televiziune” (TVR Moldova), „MAR-SOR TV” SRL (SOR-TV) și Cooperativa „Molodosti” (TV Elita) au avut reflectări electorale în afara programelor cu caracter electoral, fără să raporteze acest fapt CA și fără să prezinte înregistrările programelor audiovizuale, în acest context fiind relevante prevederile pct. 96 din Regulamentul CEC, care stipulează că „în perioada electorală furnizorii de servicii media care reflectă alegerile au obligația de a raporta în termen de trei zile de la difuzare orice reflectare electorală în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral și de a furniza înregistrările acelor programe către CA.”

Totodată, în cazul serviciului de televiziune „R Live TV” a fost constatată încălcarea termenului de 3 zile pentru informarea CA despre reflectarea electorală în afara programelor cu caracter electoral,

în cazul programului „Conferința de presă a europarlamentarului Siegfried Mureșan și deputata Doina Gherman.”, difuzat la data de 04.10.2024 și raportat la data de 08.10.2024.

Controlul a relevat că subiectele menționate în decizie constituie reflectare electorală, dat fiind faptul că acestea se referă la concurenți electorali, la referendum, la procesul electoral în general.

Cu referire la rezultatele controlului, CA a recepționat de la furnizorii de servicii media opinii, după cum urmează:

- ÎCS „Reforma ART” SRL a menționat despre neclaritatea sintagmei „orice reflectare electorală” și a invocat raportarea acesteia exclusiv la emisiuni în care se discută explicit subiecte electorale, cu participarea subiecților electorali, din care considerent a apreciat că emisiunile consemnate în raportul de control nu cad sub incidența pct. 46 din Regulamentul CEC.
- „MAR-SOR TV” SRL a specificat că *„în legătură cu emisiunea difuzată, dorim să vă informăm că ne-a fost dificil să o clasificăm ca material electoral sau nu, întrucât tema principală a conferinței de presă a fost riscul ca cetățenii să comită infracțiuni fără intenție sau fără conștientizarea faptelor. Aceasta nu a fost legată de competiția sau activitățile candidaților electorali.”*
- Cooperativa „Molodosti” a relevat următoarele: *„Privind rezultatele controlului Nr 2, care menționează că pentru difuzarea programului „Săptămâna de Gardă”, fără inserarea genericului ”Electorală” ar fi relevante prevederile art. 90 din Codul electoral, precizez: ELITA TV, într-adevăr după programul propriu ”Retrospectiva săptămânii” a difuzat programul „Săptămâna de Gardă”, în baza unei colaborării de durată cu ”Ziarul de Gardă”: este un conținut pe care ELITA TV îl difuzează, păstrând cota minima de 10% de conținut provenit de la Producători Independenți, conform prevederilor legale intrate în vigoare din 22 iunie 2024. Monitorii CA au identificat în programul menționat 4 subiecte care pot fi clasificate drept conținut cu caracter electoral. Totodată, ELITA TV difuzează integral, acest conținut al unui Producător Independent, fără o oarecare imixtiune în program. În situația creată, cum ar arăta acest program, dacă ar fi întrerupt, pentru a fi inserate genericele ”Electorală” elaborate de ELITA TV Orice Producător Independent nu ar accepta să-i fie fragmentat programul în acest scop. În situația creată am putea doar renunța la difuzarea acestor programe pe perioada campaniei.”*
- AO „MEDIA ALTERNATIVĂ” a comunicat CA despre omisiunea admisă în contextul informării referitoare la programele difuzate care conțin reflectare electorală, explicând că eroarea a fost cauzată de factori umani și tehnici.
- ÎCS „PRO DIGITAL” SRL și-a exprimat dezacordul cu rezultatele controlului, invocând caracterul incert al sintagmei „reflectare electorală” și faptul că în programul consemnat în raportul de control nu există conținut, care ar putea fi catalogat ca reflectare electorală. Totodată, furnizorul a solicitat suspendarea examinării rezultatelor controlului, până la emiterea unui răspuns de la CA și Comisia Electorală Centrală, privind solicitarea de a oferi o definiție sintagmei „reflectare electorală”.

În ședința publică, CA a apreciat ca fiind nemotivată cererea de suspendare a examinării rezultatelor controlului, constatând caracterul clar al normei conținute la pct. 96 al Regulamentului CEC. Mai mult, prin însăși procedura administrativă și decizia luată de CA, instituția argumentează ce constituie reflectare electorală. Totodată, s-a constatat că actul administrativ al CA nu depinde de un alt act sau operațiune a unei alte autorități.

În cazul serviciilor de televiziune „TV8” și „R Live TV”, s-a constatat că furnizorii de servicii media au încălcat prevederile pct. 96 din Regulamentul CEC din cauza unor erori, fiind vorba despre o raportare cu una zi întârziere și, în alt caz, despre omisiunea de a indica un program difuzat în notificarea depusă. În cazul „SOR-TV” și „TV Elita”, s-a decis neaplicarea sancțiunii, dat fiind faptul

că reflectarea electorală neraportată a fost într-un singur program, fiind luat în calcul și faptul că furnizorii menționați nu sunt clasificați ca naționali.

Potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”

În conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, ale Codului electoral nr. 325/2022 și ale Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se respinge cererea ÎCS „PRO DIGITAL” SRL de suspendare a examinării rezultatelor controlului inițiat prin Decizia Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 250 din 04 octombrie 2024.
2. Se ia act de rezultatele controlului serviciilor media audiovizuale „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Canal Regional”, „ATV”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR-TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Axial TV”, „TV Elita”, „Studio L” și „R Live TV”, inițiat prin Decizia Consiliului Audiovizualului nr. 250 din 04 octombrie 2024.
3. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media ÎCS „PRO DIGITAL” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „PRO TV Chișinău”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 96 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.
4. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media „Canal Regional” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „Canal Regional”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 96 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.
5. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media ÎCS „REFORMA ART” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 96 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.
6. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media „Societatea Română de Televiziune”, fondator al serviciului media audiovizual „TVR Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 96 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.
6. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, furnizorii de servicii media ÎCS „PRO DIGITAL” SRL, „Canal Regional” SRL, ÎCS „REFORMA ART” SRL, „Societatea Română de Televiziune” sunt obligați să difuzeze textele sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media ÎCS „PRO DIGITAL” SRL, fondator al serviciului media audiovizual de televiziune „PRO TV Chișinău”, pentru încălcarea prevederilor pct. 96 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit cărora în perioada electorală furnizorii de servicii media care reflectă alegerile au obligația de a raporta în termen de trei zile de la difuzare orice reflectare electorală în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral și de a furniza înregistrările acelor programe către CA.

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media „Canal Regional” SRL, fondator al serviciului media audiovizual de televiziune „Canal Regional”, pentru încălcarea prevederilor pct. 96 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit cărora în perioada electorală furnizorii de servicii media care reflectă alegerile au obligația de a raporta în termen de trei zile de la difuzare orice reflectare electorală în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral și de a furniza înregistrările acelor programe către CA.

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media ÎCS „REFORMA ART” SRL, fondator al serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor pct. 96 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit cărora în perioada electorală furnizorii de servicii media care reflectă alegerile au obligația de a raporta în termen de trei zile de la difuzare orice reflectare electorală în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral și de a furniza înregistrările acelor programe către CA.

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media „Societatea Română de Televiziune”, fondator al serviciului media audiovizual de televiziune „TVR Moldova”, pentru încălcarea prevederilor pct. 96 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit cărora în perioada electorală furnizorii de servicii media care reflectă alegerile au obligația de a raporta în termen de trei zile de la difuzare orice reflectare electorală în afara programelor audiovizuale cu caracter electoral și de a furniza înregistrările acelor programe către CA.

7. Furnizorii de servicii media ÎCS „PRO DIGITAL” SRL, „Canal Regional” SRL, ÎCS „REFORMA ART” SRL, „Societatea Română de Televiziune” vor prezenta, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

8. Furnizorii de servicii media ÎCS „PRO DIGITAL” SRL, „Canal Regional” SRL, ÎCS „REFORMA ART” SRL, „Societatea Română de Televiziune”, vor prezenta dovada achitării amenzii în termen de 30 de zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii.

9. Datele bancare pentru achitarea amenzii: Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase nr. 7

Codul IBAN: MDXXTRGAAA143111LLLL0000

„XX” – codul de control, care se formează conform Anexei nr. 4 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157/2013 (cod numeric);

„LLLL” – cod ce descifrează codul localității conform CUATM (cod numeric).

10. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4), în termen de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost adoptată prezenta decizie, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.

11. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcției control servicii media audiovizuale și Serviciului financiar.

12. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și se publică pe site-ul web oficial al Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU